

POLITIČNOGEOGRAFSKI KONGRES**Anton Gosar**

Mednarodna geografska zveza (IGU) in njena »Komisija za mednarodno karto sveta« (ustrezneje »Komisija za politično geografijo«) sta Oddelku za geografijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani poverili organizacijo letnega mednarodnega političnogeografskega posveta. Zveza geografskih društev Slovenije in zgoraj omenjena ustanova ljubljanske univerze sta oblikovali naslov prireditve »Politična geografija v 21. stoletju – razumeti prostorsko stvarnost in (u)videti prihodnost« – »*Political Geography in the 21st Century: Understanding the Place – Looking Ahead*« in k sodelovanju oziroma izvedbi povabili še hrvaške (Hrvaško geografsko društvo) in italijanske geografe (Universita degli Studi, Trieste). Posvet je potekal med 24. in 27. majem 2000 na dveh lokacijah v Sloveniji in zamejstvu (v Gorici in Portorožu) ter na terenu (Gorizia/Gorica – Nova Gorica – Arnoldstein/Podklošter – Tarvisio/Triž – Portorož/Portorose in po Piranskem zalivu). Strokovna postkonferenčna ekskurzija v Bosno in na Hrvaško (Ljubljana–Sarajevo–Mostar–Knin–Ljubljana) je nadaljevala delo še za štiri dni. Posvet so, ob tu podpisanim predsedniku organizacijskega odbora, sooblikovali še dr. Maria Paola Pagnini, profesorica tržaške univerze, dr. Mladen Klemenčič, glavni urednik hrvaškega Leksikografskega zavoda v Zagrebu,

dr. Milan Bufon, raziskovalec in docent Znanstveno-raziskovalnega središča v Kopru in mag. Igor Jurinčič, sodelavec Turistice – Visoke šole za turizem iz Portoroža.

Glede na strokovno prestižnost posveta in predvideno odmevnost v javnosti je Oddelek za geografijo oz. ZIFF – Znanstveni inštitut Filozofske fakultete že na pomlad leta 1999 pristopil k najavi prireditve. V ta namen je namenil lastna sredstva za celostno podobo, koordinacijo in tisk prvega vabila (v angleščini). V najavi so bili navedeni razlogi za organizacijo posveta ter cilji, ki si jih je kongres zastavil. Alpsko-jadranski prostor je bil, skupaj s sosednjim balkanskim, tradicionalno in dolgoletno območje napetosti (»železna zavesa«) in konfrontacij (I. svetovna vojna) – zaradi česar je organizator posveta zastavil naslednje smernice:

- opredeliti sodobno politično-geografsko teorijo iz evropske perspektive;
- predvideti posledice evropskega združevanja in širitve Evropske zveze;
- postaviti geopolitične temelje za bodočo »skupno evropsko hišo«;
- analizirati svetovne demografske trende in opredeliti migracijske tokove v Evropi;
- raziskati sedanje in predvidene politične in ekonomske trende v Vzhodni/Srednji Evropi, vključno z območjem Balkana;
- preveriti uspešnost prekomejnega sodelovanja, še posebno v okvirih številnih Evroregij;



Udeleženci političnogeografskega posveta v Portorožu (foto: Foto color laboratorij, Portorož).

- prostorsko analizirati post-komunistično politično podobo, s posebnim oziroma na volilne trende in civilno družbo;
- obravnavati etnično-geografske vsebine in položaj evropskih manjšin ter oblikovanje nacionalne teritorialne identitete;
- raziskati sovpadanje politično-geografskih vsebin oz. problematike s turističnimi migracijskimi tokovi;
- proučiti zgodovino oz. zgodovinsko pogojenost politične geografije v 20. stoletju, opredeliti njen sedanjí položaj in pomen ter zastaviti smernice za politično-geografska raziskovanja v 21. stoletju.

Za mednarodni posvet *Political Geography in the 21st Century: Understanding the Place – Looking Ahead* se je prijavilo 86 znanstvenikov iz 20 držav sveta (Avstrija, Belgija, Egipt, Francija, Hrvaška, Italija, Izrael, Irška, Južna Afrika, Madžarska, Nemčija, Nizozemska, Češka, Poljska, Romunija, Rusija, Slovenija, Švica, Velika Britanija in ZDA). V tem številu niso zajeti ugledni italijanski in slovenski politiki ter odgovorni znanstveni in pedagoški delavci, ki so posvet pozdravili. Niti ni v tem številu zajetih okrog 30 študentov ljubljanske univerze, ki jim je Politična geografija študijska usmeritev. Ob upoštevanju novinarjev in drugih zainteresiranih poslušalcev se je posveta udeležilo okrog 150 oseb. Referati so bili razporejeni v štiri plenarna zasedanja, na katerih so prednostno nastopili vabljeni predavatelji in prireditelji posveta, ter po desetih konkurenčnih si tematskih sekcijah. 38 referentov je nastopilo v sekcijah, ki so bile izključno v domeni organizatorja – Oddelka za geografijo Filozofske fakultete, 23 referentov pa je predstavilo svoje prispevke v sekcijah, ki sta jih deloma promovirali in organizirali Ljudska univerza iz Trsta in Italiji in ZRS – Znanstveno-raziskovalno središče iz Kopra v Sloveniji. Plenarna zasedanja so podrobneje obdelala naslednje vsebine:

- Razumevanje politično-geografske preteklosti,
- Alpско-jadranski prostor,
- Nova Evropa,
- Vizija (politično-geografskega) znanstvenega dela v 21. stoletju.

Med neke vrste plenarno zasedanje lahko uvrščamo tudi ekskurzijo po avstrijsko-italijansko-slovenski tromeji, kjer je organizator ob sodelovanju gostiteljev uspel opozoriti na uspešne projekte čezmejnega sodelovanja. Prav tako gre v to skupino prezentacij šteti tudi ekskurzijo po Piranskem in Tržaškem zalivu, kjer je bilo ob pomoči italijanskih (dr. M. Antonsich) in hrvaških (dr. M. Klemenčič) kolegov moč nakazati različne možne rešitve tozadavnega slovensko-hrvaškega mejnega spora. Konkurenčne, panelne seje so obdelale naslednje aktualne politično-geografske teme:

- Istra – most med narodi (Geopolitika Italije v razmerju do srednje- in vzhodnoevropskih držav) *(tema je bila predmet dveh panelnih razprav)*,
- Srednja in Jugovzhodna Evropa,

- Geografija demokracije,
- Sodobni evro-azijski geopolitični problemi,
- Mejni spori in možne rešitve,
- Evropska geopolitika,
- Meje in obmejna območja v novem tisočletju *(tema je bila predmet dveh panelnih razprav)*,
- Geografija globalizacije.

Vsebine, ki so jih posamezniki predstavili, so bile večinoma rezultat dolgoletnega raziskovalnega dela. Vodilni svetovni politični geograf in avtor številnih učbenikov in strokovnih razmišljanj dr. Peter Taylor je, na primer, predstavil raziskavo, s katero se ukvarja že 18 let v želji pokazati pot za novo, sodobnejšo ureditev sveta. Večstoletno funkcijo nacionalne države naj bi (ponovno) nadomestila/zamenjala mesta in njih vplivna območja. Drugi referenti so prednostno prikazali aktualno stanje njihovih trenutnih raziskav, mlajši znanstveniki pa so poročali o lastnih disertacijah.

Organizator namerava izdati zbornik izbranih, na prostor Srednje in Jugovzhodne Evrope naravnanih referatov. Datum izdaje zbornika predvidevamo za prve mesece leta 2001. Organizator je prejel ponudbo dr. Davida Newmana, urednika revije *Geopolitics*, da v omenjeni reviji objavi prispevke, ki zadevajo evro-azijski prostor, posebno Bližnji Vzhod. Večja založniška hiša je izrazila željo po objavi tem, ki zadevajo globalizacijo v posebnem zborniku – knjigi. Predsednik organizacijskega odbora je prejel tudi ponudbo urednika dr. H. van der Wustena, da kot gostujoči urednik uredi enega od zvezkov revije *GeoJournal* (Kluwer Publ.) na temo Nova Evropa.

II. MEDNARODNA KONFERENCA CHILDREN'S IDENTITY & CITIZENSHIP IN EUROPE (CiCe)

Karmen Kolenc - Kolnik

Od 3. do 6. maja 2000 je v Atenah na Univerzi Patras in Univerzi Atene potekala druga mednarodna konferenca, namenjena predstavitvi raziskav o identiteti otrok in državljanski vzgoji v Evropi. Svoja dognanja je z različnih strokovnih vidikov predstavilo okoli 50 udeležencev iz skoraj vseh evropskih držav. V šestih tematskih sklopih, ki so imeli tri različne načine predstavitve (tematski plakat, 10 minutna predstavitev in 20 minutna predstavitev z diskusijo), smo slišali sociološke, ekonomske, zgodovinske, pedagoške, psihološke in tudi geografske poglede na izobrazbo in vzgojo različnih starostnih skupin mladih Evropejcev.

Slovenijo sva zastopali nacionalna koordinatorka CiCe projekta dr. Jana Bezenšek in jaz. Dr. Bezenškova je predstavila tako učni načrt kot učbeniško gradivo predmeta državljanska vzgoja ter prve izkušnje in odzive dijakov in profesorjev nanju. Sama sem v skupini Mladi in identiteta predstavila raziskavo Vpliv geo-